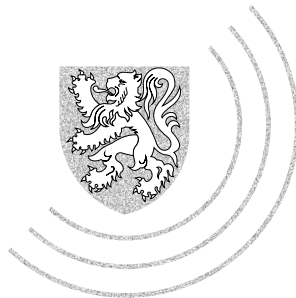

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **491** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 20 april 2010 (2009-2010)

Voorstel van resolutie

van de heer Joris Van Hauthem

betreffende de niet-toepassing
van de taalwetgeving in de plaatselijke besturen
van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

TOELICHTING

De problematiek die hier wordt aangekaart, is niet nieuw: ze wordt al vele jaren aangeklaagd door het Vlaams Belang. Wij verwijzen onder meer naar de volgende voorstellen van resolutie: *Parl. St. VI. Parl. 1998-99*, nr. 1375/1, *Parl. St. VI. Parl. 2000-01*, nr. 468/1 en *Parl. St. VI. Parl. 2005-06*, nr. 766/1.

Aanleiding tot dit nieuwe voorstel van resolutie vormt het verslag van de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad voor het jaar 2008, dat in de loop van oktober 2009 werd bezorgd aan de leden van de Commissie voor Binnenlandse Zaken van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en daarmee wereldkundig werd gemaakt¹.

De vicegouverneur van Brussel heeft tot taak toezicht te houden op de wettigheid van de benoemingen in de Brusselse plaatselijke besturen, dat wil zeggen in de 19 Brusselse gemeenten en Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's). Sinds de invoering van de meergemeentepolitiezones vanaf 1 januari 2001 vallen die evenwel niet meer onder de controlebevoegdheid van de vicegouverneur. Ook de personeelsleden van de OCMW-ziekenhuizen vallen sinds de oprichting van de IRIS-structuur (IRIS: Interhospitalenkoepel van de Regio voor Infrastructurele Samenwerking) buiten de controlebevoegdheid van de vicegouverneur en ontsnappen dus aan elke controle wat de toepassing van de taalwetgeving betreft.

Voor de goede orde herinneren we nog even in grote lijnen aan welke regels het aanwerven van personeel in de Brusselse plaatselijke besturen onderworpen is krachtens de Taalwet in bestuurszaken gecoördineerd op 18 juli 1966 (hierna te noemen: SWT). Ieder personeelslid, met uitzondering van het vak- en werkliedenpersoneel, moet tweetalig zijn en moet zijn kennis van de tweede taal bewijzen door middel van een attest, uitgereikt door het selectiebureau Selor. De vaste rechtspraak van de Raad van State en van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht stelt dat dat attest behaald moet worden vóór de benoeming en dat dat geldt voor “elke inbreng van personeel, zowel voor een tijdelijke, een voorlopige of een andere niet vaste benoeming, in stage of in vast verband”², kortom voor alle personeelsleden, ongeacht hun statuut. Verder bepaalt de SWT dat 50% van de te begeven betrekkingen in gelijke mate moet worden verdeeld over beide taalgroepen. De betrekkingen vanaf afdelingschef en hoger moeten paritair worden verdeeld.

De controlebevoegdheid van de vicegouverneur bestaat erin dat hij nagaat of de benoemingen overeenkomstig de toepasselijke bepalingen van de SWT zijn verlopen. Daartoe moeten alle plaatselijke besturen hun benoemingsdossiers naar de vicegouverneur doorsturen. Zijn die niet conform de wettelijke bepalingen, dan moet de vicegouverneur de benoemingen schorsen. Vervolgens komt het, wat de gemeenten betreft, aan de bevoegde minister van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest toe om die geschorste benoemingen, binnen de vastgestelde termijn, te vernietigen. Wat de OCMW's betreft, komt die bevoegdheid toe aan de twee bevoegde collegeleden van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De Raad van State heeft herhaaldelijk gesteld dat die vernietigingsbevoegdheid geen facultatief gegeven is, maar een verplicht en dwingend karakter heeft en dat “een abdicatie [hiervan door de toezichthoudende overheid] wederrechtelijk is”³. Worden de door de vicegouverneur geschorste benoemingen evenwel niet vernietigd door de toezichthoudende overheid binnen de daartoe vastgestelde termijn, dan

¹ Verslag van de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad voor het jaar 2008, 79 p.

² Bijvoorbeeld arrest van de Raad van State nr. 28.387 van 2 juli 1987 en advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht nr. 1915 van 19 oktober 1967.

³ Bijvoorbeeld arrest van de Raad van State nr. 156.436 van 16 maart 2006.

heeft dat tot gevolg dat de betrokken aangeworven personeelsleden, hoewel wederrechtelijk in dienst, verder ongestoord in dienst kunnen blijven.

Het is algemeen geweten dat sinds de voogdij over de Brusselse gemeenten in deze aangelegenheid is overgegaan naar de Brusselse gewestelijke instanties, de vernietiging van onwettige benoemingen in de Brusselse plaatselijke besturen zo goed als dode letter is geworden. Meer zelfs, de Brusselse gewestelijke voogdijinstanties hebben er alles aan gedaan om de toepassing van de taalwetgeving in Brussel grondig, en met succes, te saboteren. In dat verband kan worden herinnerd aan het afsluiten van het zogenaamde taalhoffelijkheidssakkoord binnen de Brusselse Regering, dat in feite niets anders dan een taalwetovertreddingsakkoord is, en dat zijn neerslag heeft gekregen in omzendbrieven van 19 november 1997, 18 en 19 juli 2002 en 14 en 29 oktober 2004. Hoewel de Raad van State die omzendbrieven heeft geschorst en vervolgens vernietigd⁴ omdat zij manifest in strijd zijn met de Taalwet in bestuurszaken, worden de bepalingen ervan tot op de dag van vandaag nog altijd feitelijk toegepast, zowel door de vicegouverneur in zijn schorsingsbeleid als door de Brusselse gewestelijke voogdijinstanties in hun vernietigingsbeleid. De Raad van State heeft immers duidelijk gesteld dat argumenten als de efficiëntie en de continuïteit van de dienstverlening niet kunnen worden ingeroepen om de Taalwet in bestuurszaken naast zich neer te leggen⁵; toch blijkt uit het jaarverslag 2008 van de vicegouverneur dat hij ook in 2008 nog bijna duizend illegale benoemingen (988 om precies te zijn) om de bovengenoemde redenen van efficiëntie en de continuïteit van de dienstverlening heeft aanvaard in plaats van ze te schorsen⁶. Wat de Brusselse gewestelijke voogdijinstanties betreft, heeft de Raad van State even duidelijk gesteld dat geschorste benoemingen verplicht moeten worden vernietigd door de bevoegde minister of collegeleden; zoals hierna zal blijken, is ook in 2008 de werkelijkheid helemaal anders. Daarmee leggen de vicegouverneur en de Brusselse gewestelijke voogdijinstanties de nochtans zeer duidelijke arresten van het hoogste rechtscollege van het land dus gewoon naast zich neer.

In de Brusselse plaatselijke besturen heerst bijgevolg, mee ten gevolge van het falen van de toezichthoudende instanties, de totale illegaliteit wat de naleving van de taalwetgeving betreft. Het gevolg ervan is dat de wettelijk voorgeschreven tweetaligheid van de diensten via de tweetaligheid van het personeel vaak dode letter is en dat aan de Nederlandstaligen vele honderden banen die hun wettelijk toekomen, worden ‘ontstolen’ door het niet-naleven van de bepalingen inzake de verdeling van de betrekkingen over de taalgroepen.

Het Jaarverslag 2008 van de vicegouverneur legt hiervan getuigenis af voor het voorbije jaar 2008: zie tabellen.

⁴ Arresten van de Raad van State nrs. 118.134 van 8 april 2003, 143.469 van 21 april 2005, 156.436 van 16 maart 2006 en 161.084 van 7 juli 2006.

⁵ Bijvoorbeeld arrest van de Raad van State nr. 118.134 van 8 april 2003, p. 11.

⁶ Verslag, p. 6.

Tabel 1: Gemeentebesturen 2008⁷

Ingekomen dossiers bij de vicegouverneur	Door de vicegouverneur geschorste en andere illegale dossiers	Door de bevoegde minister vernietigde dossiers
1492	938	0
100%	62,9%	-
	100%	0%

Tabel 2: OCMW's 2008⁸

Ingekomen dossiers bij de vicegouverneur	Door de vicegouverneur geschorste en andere illegale dossiers	Door de bevoegde minister vernietigde dossiers
1263	1152	1
100%	91,2%	-
	100%	0,1%

Het besluit mag duidelijk zijn. In 2008 waren meer dan negen op de tien aanwervingen door de Brusselse OCMW's illegaal; in de Brusselse gemeenten was dat het geval voor bijna twee derde van het aantal benoemingen. De Brusselse gewestelijke voogdij vernietigde, op één enkele uitzondering na, geen enkele van die illegale benoemingen.

Vergelijken we de resultaten voor 2008 met de voorgaande jaren, dan blijkt dat er geen enkele verbetering optreedt, zoals de volgende tabel aantoont.

Tabel 3: Procentueel aandeel van het aantal onwettige benoemingen door de gemeenten en de OCMW's op het totaal aantal benoemingen voor de jaren 1995-2007⁹

Jaar	Gemeenten	OCMW's
1995	27%	36%
1996	22%	50%
1997	21,50%	44%
1998	26%	73%
1999	31,50%	75%
2000	33%	69%
2001	49,50%	82%
2002	58%	81%
2003	59%	82,50%
2004	60%	88%
2005	61,50%	90%
2006	61,50%	91%
2007	64%	87%
2008	63%	91%

De evolutie is duidelijk: onder invloed van het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord, waarvan de toepassing vanaf 1998 zichtbaar werd, is het aantal illegale benoemingen in

⁷ Verslag, p. 6 en 18. De cijfers met betrekking tot de vernietigingen moeten onder voorbehoud worden gegeven omdat de vicegouverneur zelf aangeeft dat hij hierover geen volledig zicht heeft. De werkelijkheid zal echter niet ver van het opgegeven cijfer verwijderd zijn.

⁸ Zie vorige voetnoot.

⁹ Eigen berekeningen op basis van de gegevens in: Verslag, p. 60.

de OCMW's fors toegenomen en bereikt het momenteel een piek. Ook het aantal illegale benoemingen in de gemeenten kende door dat akkoord een forse lineaire stijging, waarbij in de laatste jaren eveneens een hoogtepunt werd bereikt. Het feit dat de Raad van State de omzendbrieven die uitvoering geven aan het taalhoffelijkheidsakkoord, in 2003 heeft geschorst en in 2006 vernietigd, heeft blijkbaar geen enkele rem gezet op de illegale benoemingspolitiek in de Brusselse plaatselijke besturen.

Over het aantal vernietigingen van illegale benoemingen door de Brusselse gewestelijke voogdijinstanties verstrekt het verslag van de vicegouverneur, buiten het jaar 2008, geen gegevens. Men mag er echter met zekerheid van uitgaan dat de vernietigingen voor elk jaar rond het nulpunt schommelen.

Wat de verdeling van de betrekkingen over de taalgroepen betreft, verstrekt de vicegouverneur in zijn verslag enkel cijfers voor de hogere betrekkingen, waar de pariteit geldt. Daaruit blijkt dat volgens de laatste stand van zaken¹⁰ de verhouding voor de gemeenten op 153 Franstaligen (55,5%) en 121 Nederlandstaligen (44,5%) zou liggen. Van pariteit is duidelijk geen sprake: 16 hogere betrekkingen waar de Nederlandstaligen recht op hebben, worden hun ontnomen. Wat de OCMW's betreft, is de situatie nog slechter. Daar worden 69 betrekkingen aan de Franstaligen toebedeeld (60%) en slechts 46 aan de Nederlandstaligen (40%).

Over de lagere betrekkingen verstrekt de vicegouverneur geen gegevens. Uit het antwoord op een parlementaire vraag van Brussels parlements lid Dominiek Lootens weten wij evenwel dat er, enkel wat de gemeenten betreft, in april 2006 1063 betrekkingen te weinig waren toebedeeld aan de Nederlandstaligen, wanneer men van de wettelijke bepaling uitgaat dat minstens 25% van de betrekkingen aan elke taalgroep moet toekomen¹¹. Ook daar grijpt dus een grootschalige diefstal van banen plaats ten nadele van de Nederlandstaligen. Over de OCMW's zijn ons geen gegevens bekend, maar het hoeft niet te worden betwijfeld dat zich daar een soortgelijk, en wellicht nog schrijnender beeld voordoet.

Algemeen kan dus worden besloten dat de wettelijk voorgeschreven tweetaligheid van de dienst in de Brusselse plaatselijke besturen een fictie is vanwege het massaal en ongestraft benoemen van in essentie eentalig Franstalige personeelsleden in die diensten. In het verlengde ervan moet worden vastgesteld dat aan de Nederlandstaligen wellicht een paar duizend betrekkingen worden 'ontstolen' waar zij krachtens de wet recht op hebben. Dat kon de voorbije jaren en kan tot op heden enkel gebeuren door het volkomen in gebreke blijven van de vicegouverneur en vooral van de Brusselse gewestelijke voogdijinstanties wat hun toezichthoudende functie betreft. Zoals uit het verslag van de vicegouverneur voor het jaar 2008 blijkt, heeft zelfs de vernietiging door de Raad van State in 2006 van de omzendbrieven die uitvoering geven aan het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord, die instellingen niet tot betere gedachten gebracht wat betreft de toepassing van de taalwetgeving en hun rol daarin als toezichthoudende overheden. In Brussel heerst ten gevolge daarvan een totale rechteloosheid in deze aangelegenheden. Het zijn in essentie de Vlamingen, inzonderheid de Brusselse Vlamingen, die daarvan het slachtoffer zijn.

Joris VAN HAUTHEM

¹⁰ Verslag, p. 72-73. De actualiteitswaarde van de gegevens varieert evenwel van gemeente tot gemeente: de oudste gegevens dateren van 30.6.2000; de meest recente zijn van 31.12.2008.

¹¹ Brussels Hoofdstedelijk Parlement, gewone zitting 2005-2006, Vragen en antwoorden, nr. 18 van 15 mei 2006, p. 23-25.

De toestand is het schrijnendst in de gemeente Oudergem, waar slechts 5,2% van de lagere betrekkingen door Nederlandstaligen wordt bezet in plaats van het minimumpercentage van 25%. Het is beslist ook geen toeval dat één van de slechtst scorende gemeenten Sint-Gillis is met 6,68% Nederlandstalige ambtenaren. Dat is de gemeente waar de huidige minister-president Picqué jarenlang burgemeester is geweest en waar hij nog steeds de 'sterke man' is; Picqué is tevens de bevoegde minister voor de vernietiging van door de vicegouverneur geschorste illegale benoemingen in de gemeenten ...

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, in het bijzonder hoofdstuk III, afdeling 3, wat de tweetaligheid van de Brusselse plaatselijke besturen betreft;
- overwegende dat het hier om een wet van openbare orde gaat en er dus niet kan worden afgeweken van de daarin vervatte bepalingen;
- gelet op het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord en de verschillende omzendbrieven die daaraan uitvoering geven, inzonderheid de laatste drie omzendbrieven van respectievelijk 14 en 29 oktober 2004 betreffende gevolgen van de schorsing door het arrest van de Raad van State van 8 april 2003 van de tenuitvoerlegging van de omzendbrieven (van 18 juli 2002 en 19 juli 2002) betreffende het taalhoffelijkheidsakkoord – verplichting om de bepalingen van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van talen in bestuurszaken na te leven;
- gelet op de arresten van de Raad van State met nr. 118.134 van 8 april 2003 en nr. 143.469 van 21 april 2005 waarin de omzendbrieven die uitvoering geven aan het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord, worden geschorst;
- gelet op de arresten van de Raad van State met nr. 156.436 van 16 maart 2006 en nr. 161.084 van 7 juli 2006 waarin de omzendbrieven die uitvoering geven aan het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord, worden vernietigd;
- gelet op het verslag van de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad voor het jaar 2008;
- gelet op de toezichthoudende bevoegdheid van de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en van de Brusselse minister en de collegeleden van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, bevoegd voor de plaatselijke besturen wat de toepassing van de taalwetgeving in de plaatselijke besturen betreft;
- overwegende dat de omzendbrieven die uitvoering geven aan het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord, ondanks het feit dat die wegens hun illegale karakter eerst zijn geschorst en daarna zijn vernietigd door de Raad van State, in de feiten nog steeds worden toegepast door de Brusselse voogdijinstanties;
- overwegende meer in het bijzonder dat, ondanks het feit dat de Raad van State herhaaldelijk heeft gesteld dat de efficiëntie en de continuïteit van de dienst geen reden kan zijn om de Taalwet in bestuurszaken te negeren, de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad ook in het jaar 2007 nog steeds massaal benoemingen aanvaardt die niet conform de bepalingen van de Taalwet in bestuurszaken zijn;
- overwegende dat uit eerdere rapporten en parlementaire initiatieven gebleken is dat de Brusselse gewestelijke toezichthoudende instanties zo goed als systematisch weigeren hun vernietigingsbevoegdheid om geschorste illegale aanstellingen effectief te vernietigen, uit te oefenen en dat uit het verslag van de vicegouverneur voor het jaar 2008 blijkt dat dat in 2008 niet is veranderd, ondanks het feit dat de Raad van State eerder uitdrukkelijk heeft gesteld dat die vernietigingsbevoegdheid niet facultatief is, maar een dwingend karakter heeft;
- overwegende dat uit de vergelijking van de resultaten, vervat in het verslag voor het jaar 2008, met de resultaten die betrekking hebben op de voorgaande jaren, aangaande

de benoeming van personeelsleden in de plaatselijke diensten kan worden besloten dat verhoudingsgewijs het aantal illegale benoemingen in de loop der jaren voor de gemeenten systematisch is toegenomen en in 2008 op een zeer hoog niveau gehandhaafd blijft en voor de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's) in 2008 op een zeer hoog niveau piekt;

- overwegende dat ten gevolge daarvan de tweetaligheid van de dienst via tweetalige ambtenaren in de Brusselse plaatselijke besturen ernstig wordt ondergraven en de Brusselse Vlamingen daardoor ernstig in hun taalrechten tekort worden gedaan;
- overwegende dat eveneens ten gevolge daarvan een paar duizend betrekkingen die de Vlamingen krachtens de wet in de Brusselse plaatselijke besturen toekomen, hun totaal wederrechtelijk worden ontstolen en dat de Brusselse toezichthoudende instanties ook op dit vlak weigeren hun verantwoordelijkheid te nemen;
- overwegende dat daaruit redelijkerwijs alleen maar besloten kan worden dat de Brusselse gewestelijke toezichthoudende instanties er blijkbaar alles aan doen om de taalwetgeving in Brussel te saboteren, ook na de vernietigende arresten van de Raad van State, in plaats van de taalwetgeving te doen toepassen;
- overwegende dat de Brusselse toezichthoudende instanties er door dat bewust incivieke gedrag niet in slagen om de taalrechten van de Vlamingen in Brussel te garanderen en ook niet van zins zijn om die in de toekomst af te dwingen;
- overwegende dat er vanuit politieke kringen intussen allerlei ideeën ter versoepeling of aanpassing van de Taalwet in bestuurszaken worden gelanceerd die nefast zijn voor Vlaanderen en voor de Brusselse Vlamingen in het bijzonder;
- overwegende dat een strikte toepassing van de huidige taalwetgeving in de Brusselse plaatselijke besturen nochtans essentieel is voor de dienstverlening van diezelfde besturen aan de burgers;
- overwegende dat er sinds de invoering van de meergemeentepolitiezones en de oprichting van de IRIS-structuur (IRIS: Interhospitalenkoepel van de Regio voor Infrastructurele Samenwerking) voor de Brusselse OCMW-ziekenhuizen geen enkele controle meer bestaat op de toepassing van de taalwetgeving in die diensten in de 19 Brusselse gemeenten, wat tot onaanvaardbare wantoestanden heeft geleid;
- gelet op het Vlaamse regeerakkoord;
- gelet op de vijf resoluties inzake de verdere staatshervorming die op 3 maart 1999 door het Vlaams Parlement werden aangenomen, in het bijzonder de resolutie betreffende Brussel in de volgende staatshervorming (*Parl. St. Vl. Parl. 1998-99, nr. 1341/2*);
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° dit dossier onverwijld te agenderen op het Overlegcomité, er de Brusselse voogdij-instanties te interpellieren over hun incivieke gedrag in deze aangelegenheid en te eisen dat daaraan onmiddellijk paal en perk wordt gesteld en dat de Taalwet in bestuurszaken in de Brusselse plaatselijke besturen onmiddellijk naar de geest en de letter van de wet en overeenkomstig de rechtspraak van de Raad van State wordt toegepast;
 - 2° in het kader van de verdere gesprekken omtrent communautaire hervormingen en een staatshervorming: met geen enkele financiële of andere tegemoetkoming ten voordele van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in te stemmen zolang er geen spijkerharde garanties verkregen zijn dat de taalwetgeving in bestuurszaken wat de plaatselijke besturen betreft integraal en onverkort wordt toegepast;

- 3° in het kader van de verdere gesprekken aangaande communautaire hervormingen en een staatshervorming: in overweging te nemen of de voogdijbevoegdheid over de Brusselse plaatselijke besturen, wat de toepassing van de taalwetgeving betreft, niet moet worden ontnomen aan de Brusselse instanties en/of een regeling uit te werken waarbij op een efficiënte wijze sanctionerend kan worden opgetreden tegen Brusselse besturen die de Taalwet in bestuurszaken niet naleven;
- 4° de huidige taalwetgeving in bestuurszaken, wat de Brusselse plaatselijke besturen betreft, onverkort te handhaven, onder andere door vast te houden aan het principe van de tweetaligheid van de ambtenaren en elk gesprek te weigeren over de invoering voor die diensten van de tweetaligheid van de dienst of over een aanpassing van de huidige verdeelsleutel wat de verdeling van de betrekkingen over de taalgroepen betreft;
- 5° in het kader van de verdere gesprekken over communautaire hervormingen en een staatshervorming: ook voor de Brusselse politiediensten en de OCMW-ziekenhuizen een voor de Brusselse Vlamingen afdoende taalregeling te garanderen en een sluitende controle daarop in te voeren;
- 6° aan te dringen op een snelle bekendmaking van actuele gegevens wat de verdeling van de betrekkingen over de taalgemeenschappen betreft, zowel voor de gemeenten als voor de OCMW's.

Joris VAN HAUTHEM